

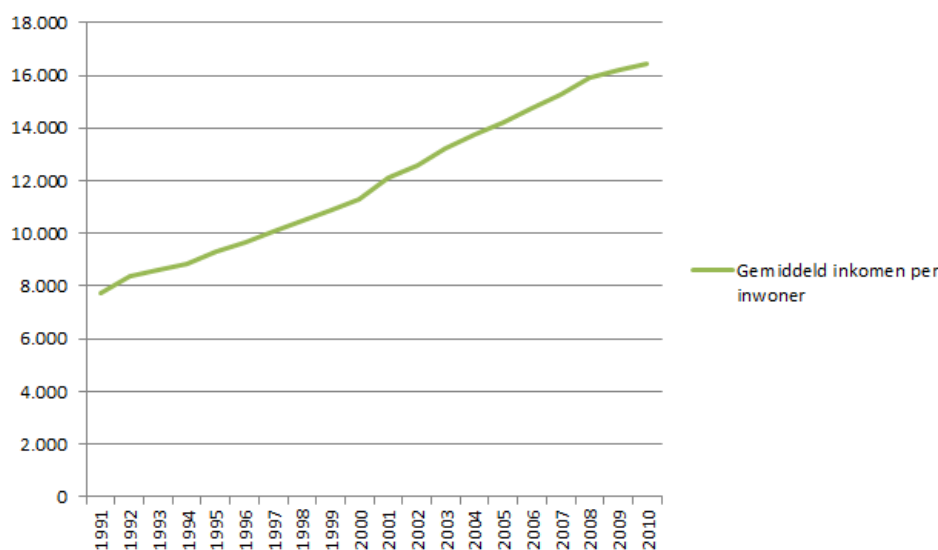
Welzijn – inkomen en armoede

Samenvatting

- ✿ gemiddeld inkomen per Kempenaar €16.423/jaar (2010)
 - ✿ iets lager dan Vlaanderen
 - ✿ maar verschil wordt kleiner
 - ✿ 14% belastingaangiften lager dan €10.000/jaar
- ✿ 6,3% van de Kempense kinderen in kansarmoede geboren (2012)
 - ✿ veel minder dan Vlaanderen (10,50%)
 - ✿ maar verdubbeling t.o.v. 2001
- ✿ 6,7% van de 0-19 jarigen in een gezin met een laag inkomen (2012)
 - ✿ veel minder dan Vlaanderen (10,8%)
 - ✿ Turnhout als uitschieter (15,1%)
- ✿ ongeveer 1.200 mensen met recht op maatschappelijke integratie (2011)
 - ✿ meer vrouwen dan mannen
 - ✿ 1/3de jonger dan 25 jaar
- ✿ laag aandeel ouderen met inkomensgarantie (2010)
 - ✿ 3,1% van de totale bevolking van 65+ 'ers (Vlaanderen: 4,3%)
- ✿ enkel Turnhout en Geel hoger aandeel personen met een inkomensondersteuning dan Vlaanderen

1 Het Kempense inkomen groeit naar het Vlaamse gemiddelde

In 2010 bedroeg het gemiddeld inkomen per Kempenaar €16.423/jaar. Dit gemiddeld inkomen per inwoner blijft jaar na jaar toenemen. Ten aanzien van het gemiddelde van 1992 is het zelfs een verdubbeling in 2010.

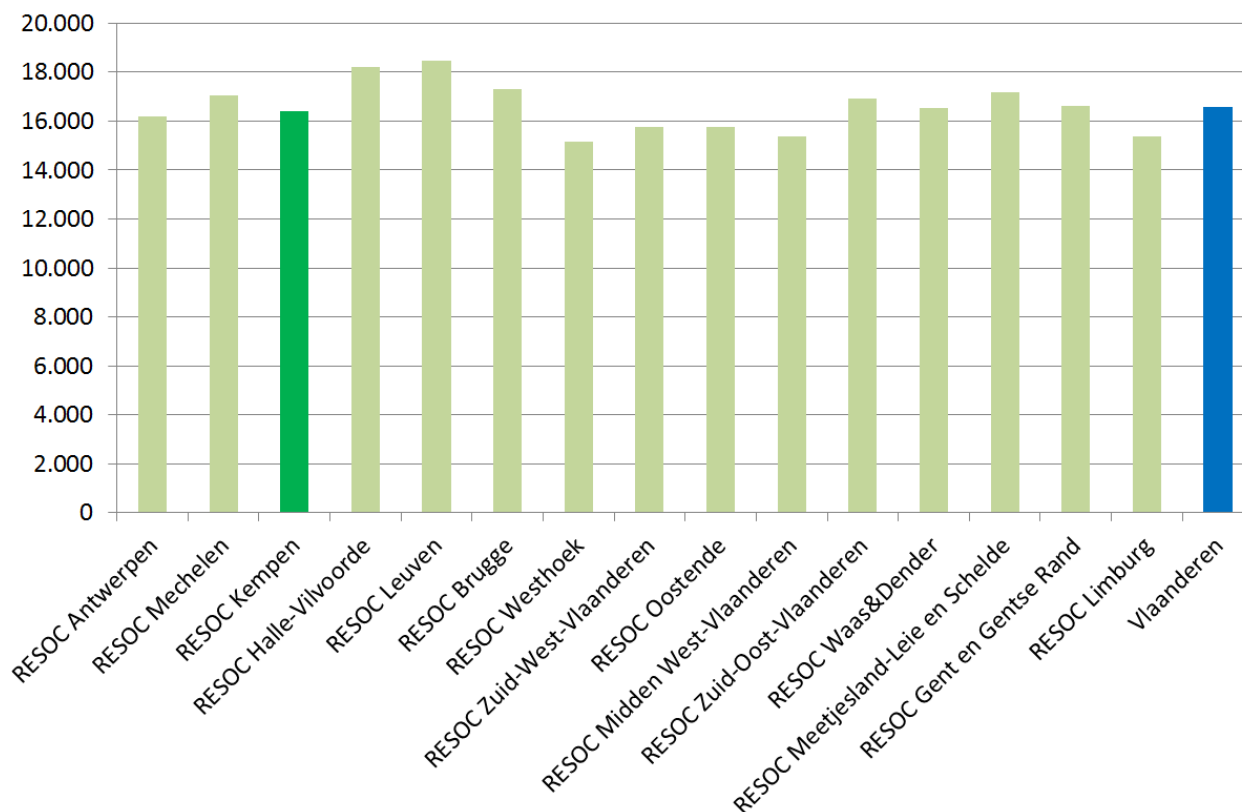

Figuur 1: Evolutie van het gemiddeld inkomen per inwoner in de Kempen, 1991-2010 (bron: Lokale statistieken – verwerking RESOC Kempen)

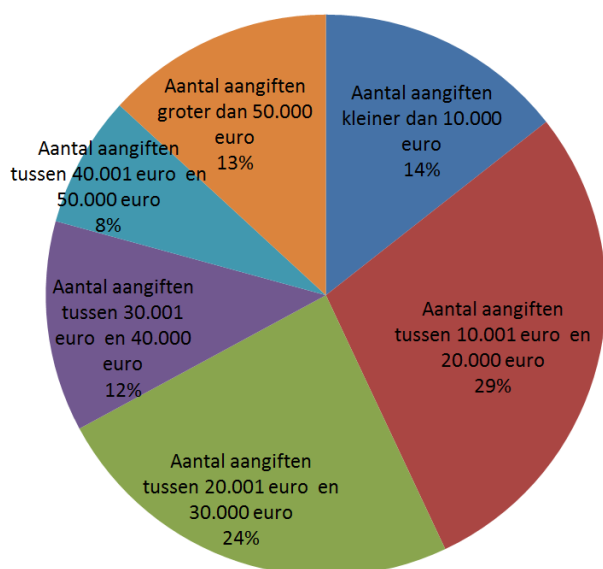
Deze cijfers, op basis van de meest actueel beschikbare data, maken deel uit van het Streekpact 2013-2018. Het Streekpact kan u consulteren op www.resockempen.be.

Ondanks de toename van het gemiddeld inkomen per inwoner in onze regio blijft het Kempense gemiddelde onder het Vlaamse. Dit bedroeg in 2010 €16.599 per inwoner per jaar. In 2010 waren er zes RESOC's met een lager gemiddeld inkomen dan RESOC Kempen (nl. RESOC Limburg, RESOC Antwerpen en de RESOC's uit West-Vlaanderen, met uitzondering van RESOC Brugge). In 2005 waren dat er nog negen. De Kempen groeit op vlak van inkomen gestaag naar het Vlaamse gemiddelde.

Figuur 2: Gemiddeld inkomen per inwoner per RESOC en Vlaanderen, 2010 (bron: Lokale statistieken – verwerking RESOC Kempen)

Binnen de Kempen is meer dan de helft van de belastingaangiftes een bedrag tussen de €10.000 en de €30.000. 14% van de aangiftes is dan een aangifte kleiner dan €10.000. Terwijl 1 op 8 een aangifte is van boven de €50.000.

Figuur 3: Inkomensspreiding binnen de Kempen volgens belastingaangifte, 2010 (bron: Lokale statistieken – verwerking RESOC Kempen)

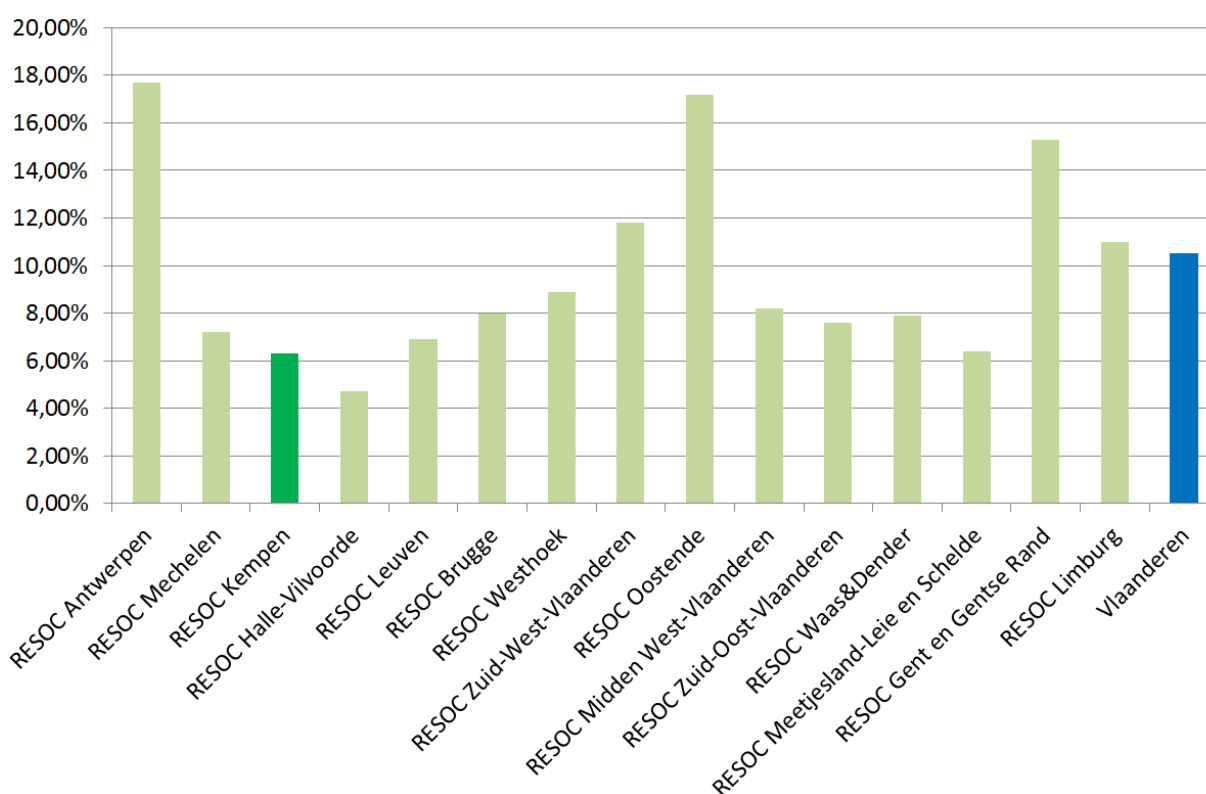

Kijken we naar de gemeenten in onze regio dan is Baarle-Hertog de gemeente met het laagste gemiddelde inkomen per inwoner met een gemiddelde van €13.289/inwoner per jaar in 2010. Ook in Turnhout en Ravels zijn de gemiddelden in 2010 onder de €15.000/inwoner per jaar. In de gemeenten Vosselaar en Oud-Turnhout vinden we de grootste gemiddelden voor de Kempen. Een inwoner van beide gemeenten heeft een gemiddeld inkomen van boven de €18.000/jaar.

2 Kinderarmoede in de Kempen ligt lager dan in Vlaanderen

Kind en Gezin monitort de kansarme geboorten in Vlaanderen. Hierbij is kansarmoede 'een toestand waarbij mensen beknut worden in hun kansen om voldoende deel te hebben aan maatschappelijk hooggewaardeerde goederen, zoals onderwijs, arbeid, huisvesting. Het gaat hierbij niet om een eenmalig feit, maar om een duurzame toestand die zich voordoet op verschillende terreinen, zowel materiële als immateriële'. Enkele parameters die hierbij in rekening worden gebracht zijn het beschikbare maandinkomen, de opleiding en arbeidssituatie van de ouders, huisvesting en gezondheid. In 2012 werden 6,3% van de Kempense kinderen in kansarmoede geboren. Het aantal kansarme geboorten neemt toe in de regio. Waar in 2001 3% van de Kempense kinderen in kansarmoede werd geboren is dat jaar na jaar toegenomen tot 6,3% in 2012.

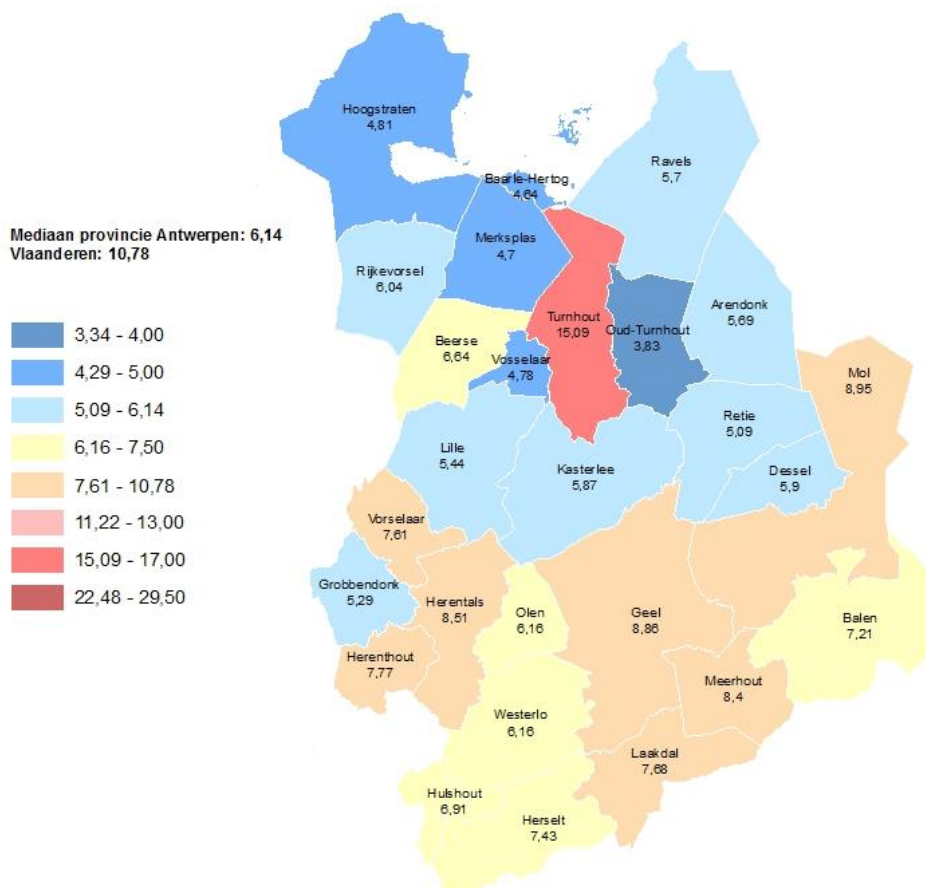
Ondanks deze jaarlijkse toename blijft RESOC Kempen een regio waar relatief weinig kansarme geboorten zijn. Enkel in RESOC Halle-Vilvoorde zijn minder kansarme geboorten. In Vlaanderen wordt 10,50% van de kinderen in kansarmoede geboren.

Figuur 4: Percentage kansarme geboorten per RESOC en Vlaanderen, 2012 (bron: Lokale statistieken – verwerking RESOC Kempen)

In 2012 leefden in Vlaanderen 10,8% van de 0-19 jarigen in een gezin met een laag inkomen. Er is sprake van een laag inkomen wanneer dit onder de grens ligt voor een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering. De Kempense gemeenten doen het met een gemiddelde van 6,7% relatief goed. Turnhout steekt hier als grootste stad van de regio echter bovenuit met 15,1% kinderen die in armoede leven. Andere Kempense gemeenten met een relatief hoog cijfer kinderarmoede zijn Geel, Herentals, Mol en Meerhout.

Figuur 5: Percentage 0-19-jarigen die titularis zijn of ten laste bij voorkeurregeling ziekteverzekering per gemeente, 2012 (Bron: Sociaal Kompas provincie Antwerpen – verwerking RESOC Kempen)

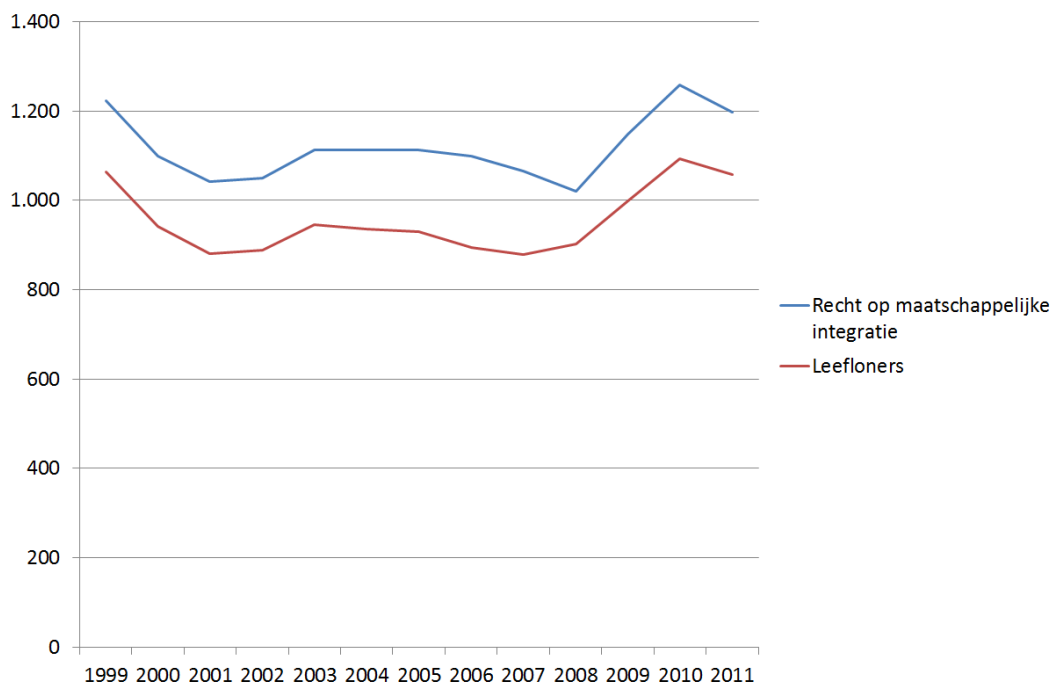
3 Proportioneel meer inkomensondersteuning voor jonge mensen

De sociale bijstandscijfers bieden een overzicht van de armoedesituatie in een regio. Iemand die over onvoldoende bestaansmiddelen beschikt kan via het OCMW in aanmerking komen voor maatschappelijke integratie. Dit kan bestaan uit een tewerkstellingstraject, een leefloon, een ander individueel traject of een combinatie van deze drie.

Kijken we naar de mensen die recht hebben op maatschappelijke integratie en naar leefloners (die daar deel van uitmaken), dan zien we dat hun aantal lichtjes gedaald is in 2011 ten aanzien van 2010. De

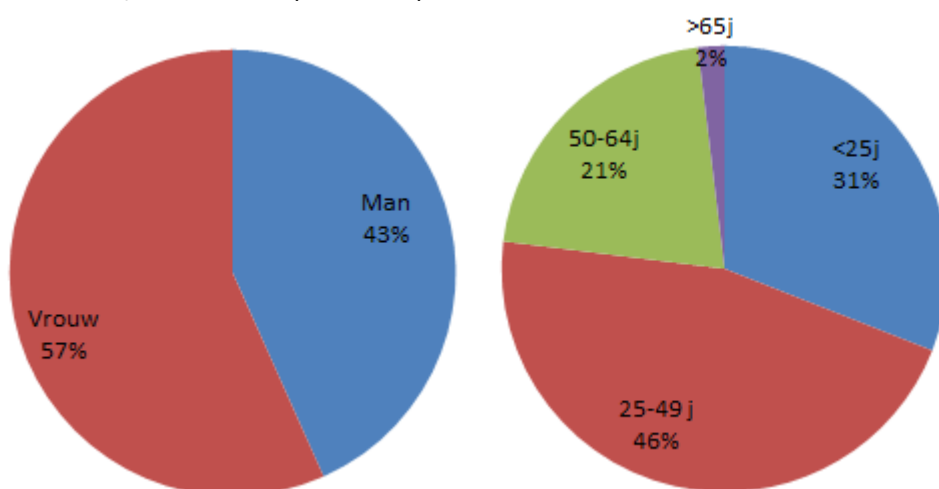
toename vanaf 2008, als gevolg van de financieel-economische crisis, is hiermee nog niet ongedaan gemaakt.

Figuur 6: Aantal Kempenaren met recht op maatschappelijk integratie en Kempense leefloners, 1999 - 2011 (bron: Lokale statistieken – verwerking RESOC Kempen)

In de Kempen hebben meer vrouwen dan mannen recht op sociale bijstand. Onze regio heeft hierin dezelfde verhouding als het Vlaamse gemiddelde.

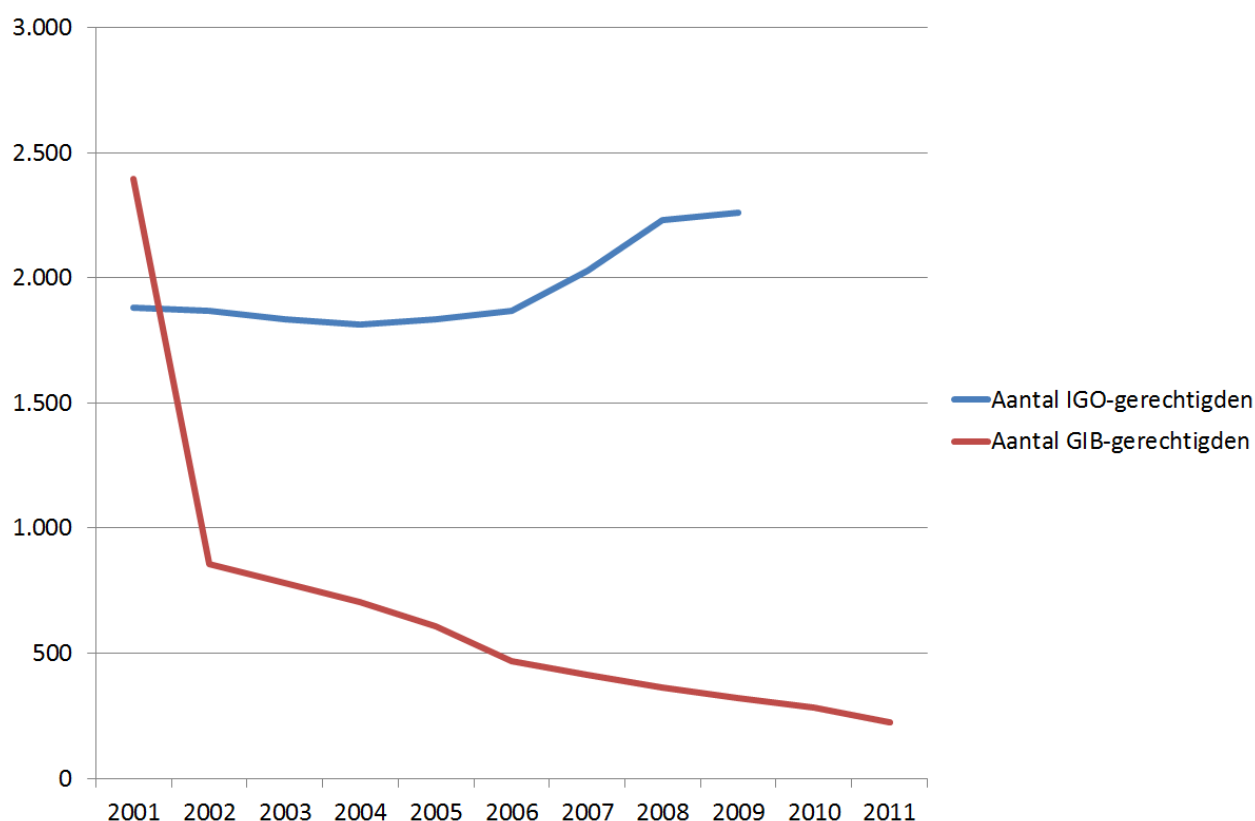
Bijna 1 op 3 van de Kempenaren in sociale bijstand is jonger dan 25 jaar. Dat is meer dan gemiddeld in Vlaanderen, waar dat 1 op 4 is. 1 op 5 is tussen de 50 en de 64 jaar. Een kleine 2% is ouder dan 65 jaar.

Figuur 7: Kempenaren met recht op maatschappelijke integratie volgens geslacht en leeftijd, 2011 (bron: Lokale statistieken – verwerking RESOC Kempen)

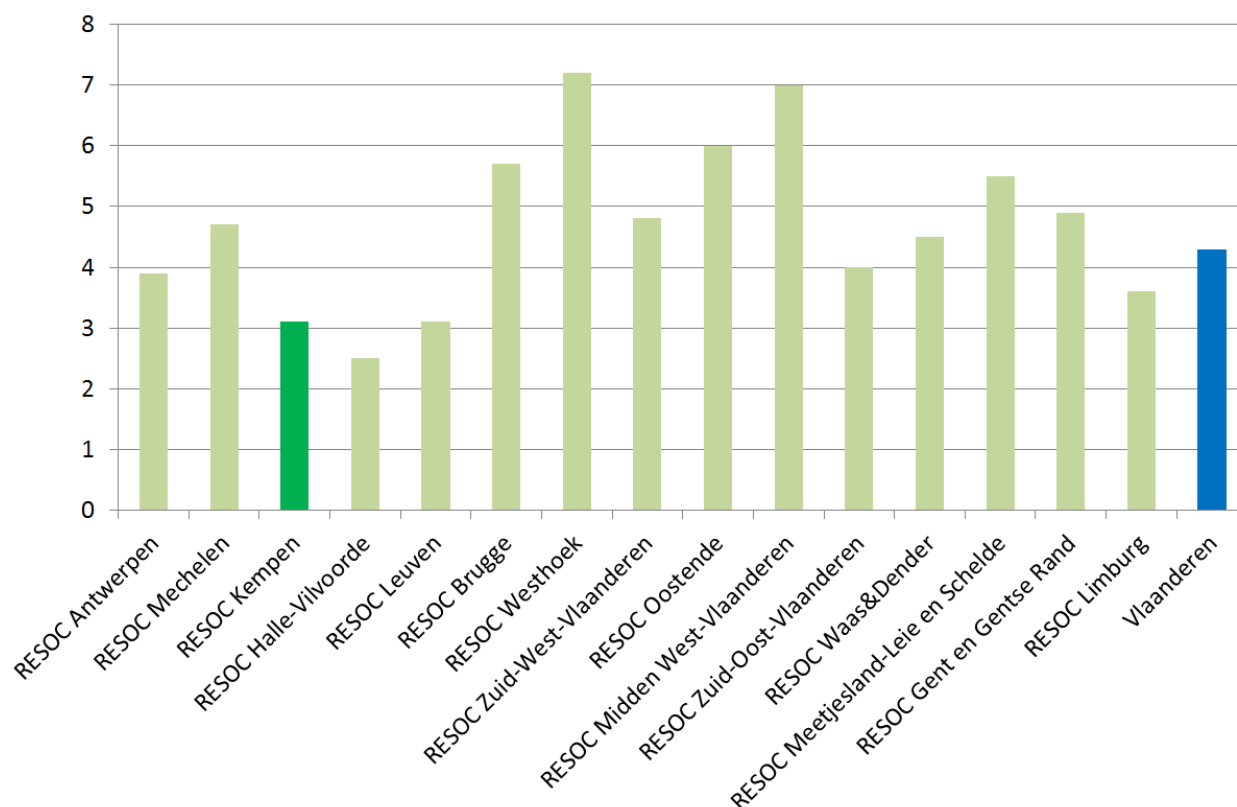

Het aandeel 65+'ers dat recht heeft op inkomensgarantie voor ouderen neemt steeds toe in de Kempen. In 2010 waren er 2.261 ouderen die recht hadden op een inkomensgarantie. 223 ouderen genoten een gewaarborgd inkomen voor bejaarden. Hier zien we een spectaculaire afname van het aantal. Zowel het gegarandeerd inkomen voor bejaarden als de inkomensgarantie voor ouderen zijn bijstandsregelingen die de overheid verstrekt aan ouderen die de pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar bereikt hebben en die door omstandigheden geen of geen voldoende loopbaan hebben kunnen opbouwen. Het is een soort leefloon dat wordt toegekend aan ouderen die over onvoldoende bestaansmiddelen beschikken.

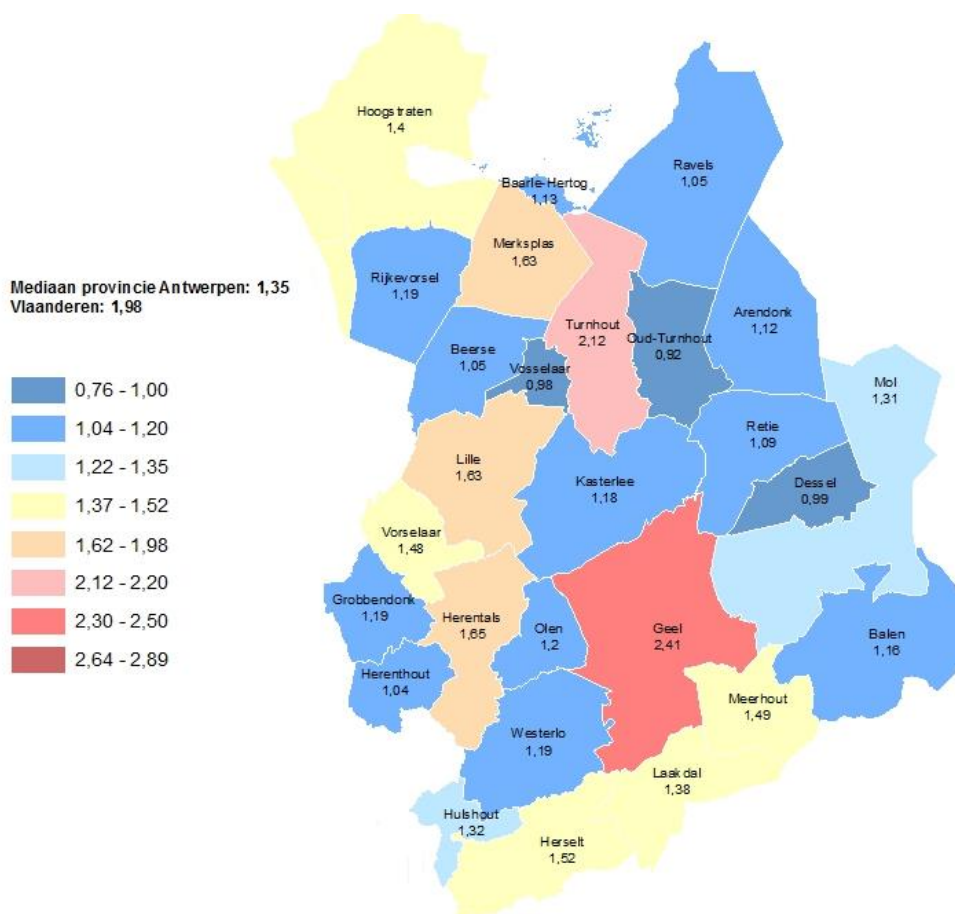
Figuur 8: Evolutie van het aantal Kempense ouderen dat recht heeft op een inkomensgarantie (blauwe lijn) en gewaarborgd inkomen (rode lijn), 2001-2011 (bron: Lokale statistieken – verwerking RESOC Kempen)

Als regio zitten we bij de RESOC's met het laagst aandeel ouderen met inkomensgarantie ten aanzien van de totale bevolking van 65+'ers. In 2010 had 3,1% van de Kempense 65+'ers recht op een inkomensgarantie. Voor Vlaanderen is dat gemiddeld 4,3%. Enkel in RESOC Halle-Vilvoorde is er een kleiner aandeel ouderen met recht op inkomensgarantie.

Figuur 9: Aantal mensen met inkomensgarantie voor ouderen in verhouding tot het aantal 65+'ers per RESOC en Vlaanderen, 2010 (bron: Lokale statistieken – verwerking RESOC Kempen)

Binnen de Kempen zijn het vooral de steden Geel en Turnhout die een groot aandeel personen met een inkomensondersteuning onder de bevolking hebben. Zij zijn de enige Kempense gemeenten die boven het Vlaamse gemiddelde (1,98%) zitten op dit vlak. In de gemeenten Oud-Turnhout, Vosselaar en Dessel ligt dit aandeel heel laag (onder de 1%).

Figuur 10: Gemiddeld aantal leefloners + inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap + gewaarborgd inkomen + inkomensgarantie ouderen in procent van het inwonersaantal per gemeente, 2009-2011 (bron: Sociaal kompas provincie Antwerpen – verwerking RESOC Kempen)

Afkortingen

GIB	Gewaarborgd inkomen voor bejaarden
IBW	Initiatieven beschut wonen
IGO	Inkomensgarantie voor ouderen
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
RESOC	Regionaal sociaaleconomisch overlegcomité
RSZ	Rijksdienst voor sociale zekerheid